

Riny in Boeken

Beste mensen,

Vandaag heb ik zin
In een kopje gezelligheid
Een lepeltje liefde
Twee klontjes vriendschap
En een gevuld geluk
(Nafiss Nia)

Deze tekst las ik van de week op een servet toen ik met een stel vriendinnen een gezellig etentje had in een beeldentuin.

De tafel was gedekt met een tafelkleed waarop allerlei gedichten stonden die ik helemaal toepasselijk vond voor dat moment.

Stel je voor: een warme juniavond, omringd door mensen om wie je geeft, mooie kunst om je heen en lekker eten..

Als je dan een gedicht leest over een mooie juniavond en je realiseert je dat, ooit, een dichter zijn impressies van zo'n mooie avond in woorden heeft proberen te vangen, voelt dat voor mij als een herkenning. Hij kan het mooier zeggen dan ik ooit zou kunnen, maar ik herken het gevoel dat opgeroepen wordt.

“Letters worden woorden, worden zinnen...”
Poëzie moet het niet hebben van de samenhang van het geschrevene, maar vooral van het beeld dat

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Nooit verdwijnt de tijd
- Kunst in de Boekhandel
- Website vernieuwd, aanbevolen boeken
- Paul Troost: De dunne lijnen tussen werkelijkheid en grotesk.
- Colofon

opgeroepen wordt.

Veel mensen vinden poëzie moeilijk en misschien zelfs een beetje eng.

“Dat is voor sommige artistiekelingen, niet voor mij” is vaak een reactie.

“Geef mij maar een goed boek” .

Maar misschien is poëzie helemaal niet zo eng, misschien is het meer de onbekendheid of het elitaire karakter dat mensen afschrikt.

Stichting Plint heeft jaren geleden besloten om poëzie dichterbij de mensen te brengen. Zij geven kussenslopen uit met gedichten, poeziekaarten met afbeeldingen van kunst, tattoos met dichtregels, boodschappentassen en notitieblokjes met gedichten en rollen papieren tafelkleden met servetten waarop dichters hun werk laten zien.

Is dat commercieel?

Ja natuurlijk!

Is dat goed?

Ja natuurlijk!

Breng poëzie dichterbij de mensen. Laat ze ervaren wat een paar regels tekst kunnen oproepen. Laat ze delen in een gevoel, ook al snapt niet iedereen wat de dichter precies zegt.

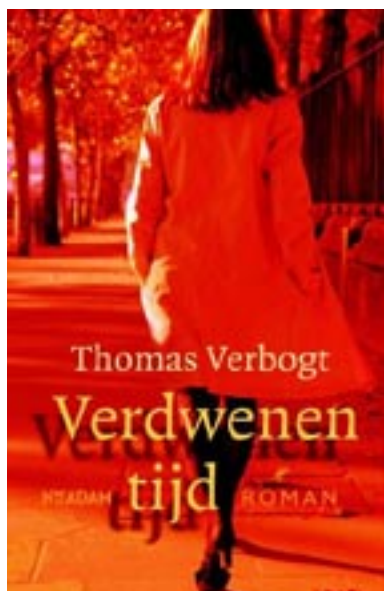
Ik gun iedereen het gevoel van die mooie juniavond toen ik de tekst las die me raakte!

Groetjes,
Riny Polman

Nooit verdwijnt de tijd

Het eerste hoofdstuk van de nieuwe roman van Thomas Verbogt *Verdwenen tijd* heb ik driemaal in me opgenomen: één keer gelezen als voorpublicatie in *Luxity*, het kersverse magazine voor de regio Arnhem en Nijmegen, één keer gehoord, tijdens de presentatie van het boek in Nijmegen las de auteur dit hoofdstuk voor, en tenslotte gelezen in de roman. Ook al gaat er niets boven het voorlezen door de auteur - Thomas Verbogt weet zijn tekst uit te spreken alsof hij vanachter de lessenaar het verhaal ter plekke voor je verzint - ik geef de voorkeur aan 'het hoekje met het boekje' omdat in die positie er niets anders is tussen de lezer en de schrijver dan alleen het boek.

In dit eerste hoofdstuk vertelt de twaalfjarige jongen Robert over een zomeravond in 1963 in Nijmegen, over zijn ouders in de tuin, hoe het rook en welke muziek er klonk. Vanaf de beginregels is het duidelijk dat het om herinneringen gaat, beter gezegd: het gaat om gebeurtenissen die je je herinnert. Geen gewone gebeurtenissen, het zijn gebeurtenissen die je je hele leven met je meedraagt. Mijlpalen kun je ze niet noemen, heel veel bijzonders gebeurt er niet, maar de jonge hoofdpersoon ervaart een bijzonder geluksgevoel en hij

weet al dat het gevoel van die avond voorbijgaat, 'alsof het er nooit was'. Daarbij krijgt hij een heel precies verwoord schuldgevoel: ...'we zijn schuldig omdat we álles om ons heen breekbaar hebben gemaakt.' Met deze, in het boek soms jonge en soms vier keer zo oud geworden hoofdpersoon lopen we door zijn leven. In de tegenwoordige tijd bestaat dat leven uit succesvolle optredens voor radio en televisie waar hij over van alles en nog wat een spontaan gebrachte treffende mening moet geven, tegelijkertijd ook uit bezoeken aan zijn (psycho)therapeute Daniëlle Timmers, en dat alles wordt onderbroken door de ernstige ziekte en het overlijden van zijn vader. Op die bladzij gekomen herinner ik me de pagina met het colofon waarop ik lees dat het boek is opgedragen 'aan Bas Verbogt (1923-2008), ter nagedachtenis'. Naast dit alles blijft Robert van Noorden zich schuldig voelen, een onverklaard schuldgevoel over dingen die verkeerd gaan. Hij ziet iets verkeerd gaan en voelt zich schuldig omdat hij er niets aan kan veranderen. Het zijn zware onderwerpen die

echter licht worden behandeld. De hoofdpersoon vertrouwt zijn therapeute toe: 'Ik neem deel aan het leven zoals het me overkomt en ik heb besloten dat nooit pijnlijk te vinden'. Toch is Van Noorden niet iemand die wegloopt of wegkijkt. Integendeel, hij houdt van nadenken over de mensen, de dingen en de gebeurtenissen. In dat opzicht lijkt hij als twee druppels water op de columnist van De Gelderlander die ons dagelijks op de derde pagina verslag doet van zijn kleine belevenissen, beschrijvingen die uitblinken door de combinatie: stoppen, waarnemen, beschouwen, wegen, verifiëren, in twijfel trekken en weer voortgaan.

Het leven van Robert van Noorden leidt hem in de roman per toeval (maar toeval bestaat niet, zeker niet in een roman) naar Louise de Koning, die ook uit Nijmegen komt en zegt zich Robert te herinneren. Omgekeerd herinnert Robert zich Louise niet en dat laat hem niet los. Hoe het boek afloopt kan ik in deze bespreking niet prijsgeven. Zo blij als ik was dat andere lezers de onthutsende verrassing aan het einde mij onthielden, met zoveel nadruk beveel ik de roman de onwetende nieuwe lezers aan. Het boek verklaart de door het verhaal opgeroepen dilemma's. Gun jezelf *Verdwenen tijd*, lees het en je zult ondervinden dat tijd in een boek nooit kan verdwijnen, zeker niet de tijd die beschreven is door Thomas Verbogt.

Noud Bles

Thomas Verbogt: *Verdwenen tijd*, roman, Uitgeverij Nieuw Amsterdam, 2009, € 17,50

extra vernieuwde service op
www.boekhandelpolman.nl

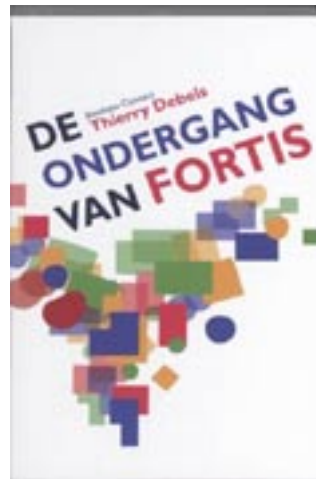
Op onze website kunt u steeds de meest recente **TOP 60** boeken direct raadplegen.

Natuurlijk is het ook mogelijk om boeken op te zoeken en te **bestellen**. Als u iemand snel een cadeautje wilt sturen werk deze site ook erg plezierig. U zoekt een **bestelbaar boek** op, geeft aan dat u het wilt ontvangen op uw adres of op het adres van degene die u wilt verrassen. U kunt het ook nog laten inpakken en vergezellen van een door u geschreven kaartje en alles zal de **tweede werkdag** na uw bestelling (*indien geplaatst betaald voor 19.00 uur*) per post op bij de geadresseerde worden afgeleverd tegen een kleine extra bijdrage voor post, en/of kaartje en/of inpakpapier

Aanbevolen boeken

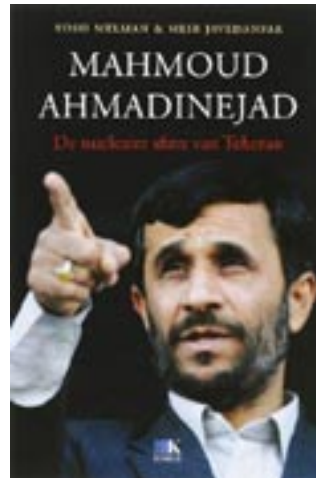
Volgens auteur Guy Verhofstadt, alleen mogelijk met een verenigd Europa. Zijn analyse mondt uit in een krachtig Europees antwoord in 3 stappen.
€ 17,50

De échte waarheid over Fortis. In korte tijd werd een van de grootste banken van België geheel ontmanteld. In dit boek onderzoekt Thierry Debels de rol van alle verantwoordelijke partijen en probeert de waarheid over Fortis te achterhalen. Hij baseert zich op gesprekken met de hoofdrolspelers en geheime documenten. Die waarheid is voor sommige partijen zwaar te verteren.
€ 17,50

Waterwolven gaat over stormvloed, dijkenbouwers en droogmakers, over mensen die al eeuwenlang proberen te voorkomen dat Nederland door het water wordt opgeslokt. Het gaat over de Friezen die terpen bouwden in de Waddenzee, over monnik Willem van Saeftinghe die op blote voeten de Zeeuwse slikken in trok om klei op hopen te scheppen, en als ridder meevocht tijdens de Guldensporenslag. Een geloof in de maakbaarheid.
€ 34,90

In de biografie van deze zeer omstreden president geven de auteurs antwoord op belangrijke vragen als: was Ahmadinejad persoonlijk betrokken bij de moord op Iraanse dissidenten? Onderhoudt hij nauwe betrekkingen met terroristen in Irak en Libanon? Het boek biedt een ongekend inzicht in zijn greep naar de macht, zijn afkomst van het platteland en zijn giftig populisme, dat hem -al dan niet dmv verkiezingsfraude- opnieuw het presidentschap bracht.
€ 18,95

De gebundelde columns van auteur Wim Pelgrom uit de Gelderlander.

Op indringende, soms humoristische wijze beschrijft hij hoe het is om met een terminale ziekte te leven.
€ 15,00

Puberbrein maakt inzichtelijk hoe jongeren zich tussen hun 10e en 25e ontwikkelen en toont aan waarom jongeren juist in de tienerleeftijd vragen om duidelijke grenzen en goede begeleiding. Een 17-jarige jongen kan met z'n 1 m 85 al heel zelfstandig overkomen (en zich ook zo voelen), maar is in lang niet alle opzichten in staat zijn eigen gedrag te overzien. Pubers hebben structuur en kaders nodig. Na lezing van Puberbrein ga je voorgoed anders kijken naar die slungelige, giebelende, roekeloze en dynamische jongeren.
€ 24,95

Dit jaar bestaan de Nijmeegse Vierdaagse 100 jaar en de flankerende Vietdaagsefeesten 40 jaar. Een van de oudste sportieve tradities ter wereld. Het bevat veel foto's en gaat in op opmerkelijke tradities en gebeurtenissen.
€ 24,95

Waar ligt de A3? Hoe kweek je pitloze druiven? Hoeveel verdient de paus? Hoe sms't een Chinees? Waarom hebben mannen tepels?

100 alledaagse mysteries is een bundeling van de 100 leukste, raarste en meest bijzondere vragen uit de populaire rubriek next question uit nrc.next.
€ 12,50

De dunne lijn tussen werkelijkheid en grotesk

Plotseling, kort na zijn tachtigste verjaardag, pleegde de vader van een Duitse kennis zelfmoord. Waarom was niet bekend, maar zijn nabestaanden vermoedden dat de man niet verder kon leven met wat hij in de jaren 1942-1943 als militair in Rusland had meegemaakt. Of hij zich aan de systematische moord op joden, zigeuners en andere staatsvijanden schuldig had gemaakt, wist de familie niet, maar ze hadden zo hun vermoedens.

Na de Tweede Wereldoorlog moesten duizenden Duitsers hun burgerlijke bestaan weer oppakken en zich conformeren aan normen die ze jaren aan hun laars hadden gelapt. Dat kostte moeite, maar het merendeel waaide met de naoorlogse wind mee, zoals ze dat ook daarvoor hadden gedaan.

Max Schulz, de hoofdpersoon in Edgar Hilsenraths roman *De nazi en de kapper*, vindt een heel macabere manier om na de oorlog een nieuw bestaan op te bouwen. Hij neemt de identiteit van zijn in de oorlog vermoorde joodse jeugdvriend Itzik Finkelstein aan. Veel moeite heeft hij daar niet mee, want in zijn jonge jaren trok Schulz intensief met Itzik op. Hij is kind aan huis bij de familie Finkelstein en leert spelenderwijs hun geloof en cultuur, en later ook het kappersvak in hun eersteklas kapsalon. Bovendien heeft Schulz met zijn kromme neus en donkere haren een joods uiterlijk, terwijl Itzik, blond en blauwogig, het prototype van een ariër is.

In de jaren dertig scheidden hun wegen. Max past zich aan de tijdgeest aan, gaat bij de SS en voert in het oosten zijn opdrachten uit. Hij noemt zich 'een kleine vis', maar wel een die beweert dat hij 200.000 joden om het leven heeft gebracht. De familie Finkelstein wordt vermoord in de kampen waar Max actief is. Na de oorlog vindt Schulz een voormalige naziarts die bereid is zijn SS-tatoeage te verwijderen en zijn penis naar joodse snit te modelleren. Hij vervolmaakt zijn nieuwe identiteit door op zijn arm een Auschwitz-nummer te laten tatoeëren. Zijn identiteits-verwisseling wordt helemaal compleet als hij naar Israël emigreert en in woord en daad een fanatiek aanhanger van het zionisme wordt.

Dat Duitsers met het bizarre romanpersonage 'Itzik Finkelstein, ooit Max Schulz en voormalig massamoordenaar' niet goed raad weten, mag geen verwondering heten. In tegenstelling tot de Verenigde Staten waar *De nazi en de kapper* al in 1971 een bestseller werd, vond Hilsenrath pas, nadat meer dan zestig uitgeverijen het boek hadden geweigerd, in 1977 een Duitse

uitgever. De argumenten voor de afwijzing waren meestal onduidelijk of in een enkel geval juist heel duidelijk: zo mag niet over de Holocaust geschreven worden.

Al met zijn eerste roman *Nacht* (1964) had Hilsenrath ervaren dat de heersende publieke opinie niet van een

genuanceerde kijk op de Holocaust gediend was, ook niet van iemand als Hilsenrath die een getto in Oost-Europa ternauwernood overleefd had. In *Nacht* beschrijft hij de erbarmelijke omstandigheden in het getto tot in detail, maar de joden typeert hij niet als de heldhaftige strijders, maar als mensen die om te overleven zo nodig elke vorm van beschaving van zich afwierpen. 'Slachtoffers zijn niet per definitie de betere mensen', beweert Hilsenrath in een interview op Literatuurplein.nl.

Met *De nazi en de kapper* gaat hij een stap verder dan het beschrijven van de Holocaust zoals hij die meegemaakt had. Als romanschrijver speelt Hilsenrath met zijn ervaring door, wat hij noemt, een 'satire' te schrijven, vormgegeven door het betrekkelijke van identiteit, het gebrek aan geweten, opportunisten en door het onvoorstelbare aantal mensen dat Max Schulz schijnbaar achteloos 'met een sigaret tussen zijn lippen' de dood in had gejaagd.

'Ik ben een liefhebber van het groteske', zegt hij in hetzelfde interview. Dat klopt, gezien de bijna absurde gebeurtenissen die hij Max Schulz laat beleven. Maar het idee om deze roman te schrijven kreeg Hilsenrath door een krantenbericht over een foute Duitser die na de oorlog zijn naam veranderde en zich uitgaf als slachtoffer van de nazi's en de slachtoffers van de Shoah zelfs officieel vertegenwoordigde. Voor *De nazi en de kapper* hoefde Hilsenrath slechts op de werkelijkheid in te haken en zijn talent voor het bizarre de vrije loop te laten. Een satiricus heeft aan weinig voldoende.

Paul Troost

Nacht (2008)

De nazi en de kapper (2008)

De thuiskomst van Jossel Wassermann (2009)

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bemmelen. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Bijdragen van:

- Noud Bles
- Paul Troost
- Riny Polman

Eindredactie:

- Frans Polman

Informatie:

Boekhandel Polman
Dorpsstraat 42

6681 BN Bemmelen

T: 0481 - 453 145

F: 0481 - 454 419

W: www.boekhandelpolman.nl

E: info@boekhandelpolman.nl

